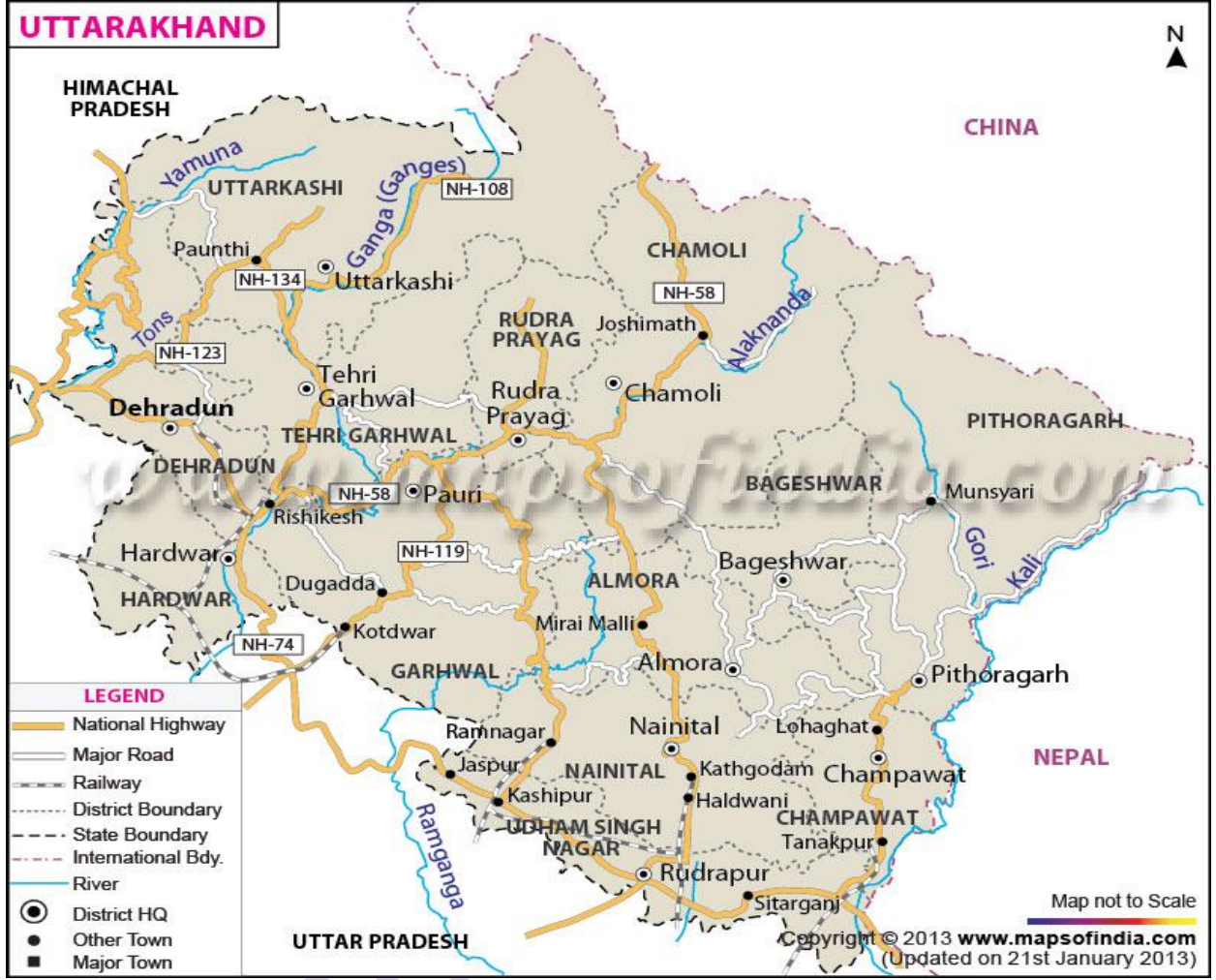

ઉત્તરાખંડ

- ❖ સીમાઓ :-ઉત્તરાખંડ ની ઉત્તરે તિબેટ, પૂર્વમાં નેપાળ, પશ્ચિમમાં હિમાચલપ્રદેશ અને દક્ષિણમાં ઉત્તરપ્રદેશની સરહદો આવેલી છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૫૩,૪૮૩
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- ૧૯મું
- ❖ સ્થાપના :-તા. ૯/૧૧/૨૦૦૦
- ❖ પાટનગર :- દહેરાદૂન
- ❖ રાજ્યપાલ :-ગુરમિતસિંહ
- ❖ મુખ્યમંત્રી :-પુષ્કરસિંહ ધામી
- ❖ ડે. મુખ્યમંત્રી :- કે.એમ.જોસેફ
- ❖ સ્પીકર :- પ્રેમચંદ અગ્રવાલ
- ❖ રાજભાષા :-હિન્દી,ગઢવાલી, કુમાઉની

- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- હિમાલયની મોનલ (ડાંકે)
- ❖ રાજ્ય પશુ :-કસ્તુરી હરણ
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- બુરાંશ
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :- બ્રહ્મકમળ
- ❖ હાઈકોર્ટ :- નૈનીતાલ (તા. ૯/૧૧/૨૦૦૦)
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ :- કે.એમ.જોસેફ
- ❖ હવાઈમથક :- જોલી ગ્રાંટ (દહેરાદૂન), પંતનગર (ઉદમસિંહનગર),ચમોલી અને ઉત્તરકાશી અને અગત્યમુની (રૂદ્રપ્રયાગ)
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૧,૦૦,૮૬,૨૯૨ (વર્ષ-૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :- ૨૧મો
- ❖ વસ્તી ગીચતા :-૧૮૯
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૯૬૩
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૭૯.૬૩%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૦૫
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૭૦
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૩
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :- ૧૩ (સૌથી મોટો જિલ્લો ચમોલી અને સૌથી નાનો જિલ્લો ચંપાવત છે)
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :-
- ❖ ગામડાઓ :-
- ❖ મહાનગર :-
- ❖ મુખ્ય પાક :-
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :-
- ❖ ખનીજ :-
- ❖ નદી કિનારે વસેલ શહેર :- હરિદ્વાર, બદ્રીનાથ (ગંગા)
- ❖ પ્રમુખ વિશ્વ વિદ્યાલય :-
 - * પતંજલિ યોગપીઠ વિશ્વ વિદ્યાલય,હરિદ્વાર
 - * ઉત્તરાખંડ પૌદ્યોગીકી વિશ્વવિદ્યાલય હરિદ્વાર
 - * ભારતીય પૌદ્યોગિક સંસ્થાન , રૂડકી
 - * હેમવતીનંદ બહુગુણા ગઢવાલ વિશ્વ વિદ્યાલય,શ્રીનગર -પૌડી

- * કુમાઉ વિશ્વ વિદ્યાલય, નૈનીતાલ
- * ગોવિંદવલ્લભપંત કૃષિ એન્ડ પૌદ્યોગિક વિશ્વવિદ્યાલય, પંતનગર
- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- મંદાકિની,ગંગા ગંડક, યમુના, ઠાલી, રામગંગા, અલકનંદા, ભાગીરથી, ડબકા અને નિહાલ
- ❖ મુખ્ય હિમ નદી :- ગંગોત્રી, સોના, યમુનોત્રી, મિલાન, બાલીંગ અને પોટિંગ
- ❖ પર્વતો :- શિવાલિક, નંદાદેવી, કામેટ, ચૌખંભા, નંદાકોટ, પંચમૂલી
- ❖ સરોવર :- નૈનીતાલ, ભીમ્તાલ, ખુપરતાલ અને પુનતાલ કુમાઉ વિસ્તાર,નૌકુચિયાતાલ, રૂપકુંડ સરોવર
- ❖ જળ સિંચાઈ પરિયોજનાઓ :-
 - તેહરી બંધ પરિયોજના (ભાગીરથી નદી)
 - કોટેશ્વર બંધ
 - લાખબાર બંધ
- ❖ જળાશય ડેમ :- તેહરી બંધ
- ❖ અભયારણ્ય :-
 - રાજાજી રાષ્ટ્રીય અભયારણ્ય (હરિદ્વાર)
 - ગોવિંદ પશુ વિહાર અભયારણ્ય
 - અસ્કોટ વન્યજીવ અભયારણ્ય (પિથોરાગઢ)
- ❖ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન :-
 - જીમ કાર્બેટ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (રામનગર) (ભારતમાં સ્થાપેલ સૌપ્રથમ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન)
 - ફૂલોની ઘાટી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (નૈનીતાલ)
 - નંદાદેવી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (ચમોલી) (વર્લ્ડ હેરિટેઝ સાઇટ)
 - ગંગોત્રી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (ઉત્તરકાશી)
- ❖ વિદ્યુત મથકો :-
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :-હેમકુંડ સાહેબ, પુષ્પ ખીણ, આદિ શંકરાચાર્યની સમાધિ, ડોડીતાલ, ગૌમુખ, રજ્જુ માર્ગ નંદાદેવી શિખર નૈની સરોવર, મસૂરી,અલમોડા,ઋષિકેશ, ચમોલી, ઉત્તર કશી,ગઢવાલ અને જોશીમઠ , ગંગોત્રી(ગંગા નદીનું ઉદગમ સ્થાન), જમનોત્રી,યમનોત્રી,નારાયણકોટિ મંદિર (રૂદ્રપ્રયાગ ગૌરીકુંડ)
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
- ❖ વિશેષ માહિતી :-

- * ઉત્તરાખંડના પ્રથમ મુખ્યમંત્રી નિત્યાનંદ સ્વામી (૨૦૦૧) અને પ્રથમ રાજ્યપાલ સુરજીતસિંહ બરનાલા (૨૦૦૦) હતા.
- * ઉત્તરાખંડનો ફૂલોની ઘાટી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને નંદાદેવી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન વિશ્વ ધરોહરમાં સ્થાન મળ્યું છે.
- * ભારતનો પ્રથમ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન જીમ કોર્બેટ ઉત્તરાખંડમાં આવેલ છે જેનું જૂનું નામ હેલી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન છે.
- * સિલ્વર ફીર, જ્યુનીપેર, પાઇન અને ભોજવૃક્ષના જંગલો આ રાજ્યમાં આવેલા છે.
- * ઉત્તરાખંડના પિથોરાગઢ જીલ્લામાં આવેલ અસ્કોટ વન્યજીવ અભ્યારણ્ય ઇકો-સેન્સિટિવ ઝોન ઘોષિત કરવામાં આવ્યો છે.
- * જોશીગઢ એ ઉત્તરાખંડના ચમોલી જીલ્લામાં ઋષિકેશ - બદ્રીનાથ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ (NH-7) પર આવેલ એક પર્વતીય સ્થળ છે.
- * ઉત્તરાખંડમાં ' ધી બ્રિજ ઓફ કમ્પેશન (કરૂણા સેતુ) પુલનું નિર્માણ ઋષિગંગા નદી પર કરવામાં આવ્યું છે જે 13 ગામોને જોડતા 200 ફૂટ લાંબા પુલનું નિર્માણ કર્યું છે આ પુલનું નિર્માણ BRO દ્વારા 26 દિવસમાં જ નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.